

Cartea Urantia

<< [Capitolul 89](#) | [Părți](#) | [Conținutul](#) | [Capitolul 91](#) >>

Capitolul 90

Șamanismul — vraciul și preoții

90:0.1 (986.1) EVOLUȚIA practicilor religioase a progresat de la liniștire, evitare, exorcism, coerciție, împăcare și îmbunare, până la sacrificiu, ispășire și izbăvire. Tehnica ritualului religios a trecut de la formele primitive de cult la fetișuri, apoi la magie și la miracole. Pe măsură ce ritualul a devenit mai complicat ca răspuns la conceptele din ce în ce mai complexe pe care omul și le forma despre tărâmurile spirituale, el a fost inevitabil dominat de vraci, de șamani și de preoți.

90:0.2 (986.2) Odată cu progresul conceptelor lui, omul primitiv a sfârșit prin a considera lumea spiritelor ca insensibilă față de muritorii de rând. Numai ființele umane excepționale se puteau bucura de atenția zeilor; numai bărbatul extraordinar sau femeia extraordinară vor fi ascultați de spirite. Religia intră așadar într-o nouă fază, un stadiu în care ea recurge treptat la intermediari; un vraci, un șaman sau un preot interveneau întotdeauna între persoana

religioasă și obiectul adorării lor. Astăzi, majoritatea sistemelor urantiene de credințe religioase organizate trec prin acest nivel de dezvoltare evolutivă.

90:0.3 (986.3) Religia evolutivă s-a născut dintr-o teamă simplă și atotputernică, frica care a survenit în mintea umană confruntată cu necunoscutul, cu inexplicabilul și cu incomprehensibilul. Religia ajunge în cele din urmă la realizarea extrem de simplă a unei iubiri atotputernice, iubirea care a copleșit irezistibil sufletul uman atunci când a descoperit conceptul de afecțiune nelimitată a Tatălui Universal pentru fiii universului. Dar între începerea și încheierea evoluției religioase intervin lungile epoci ale șamanilor, care pretind că stau între om și Dumnezeu ca intermediari, ca interpreți și ca mijlocitori.

1. Primii șamani — vracii

90:1.1 (986.4) Șamanul era vraciul cel mai eminent, omul fetiș al ceremoniilor și personalitatea centrală pentru toate practicile religiei evolutive. În multe grupuri, șamanul era ierarhic superior comandantului de oaste, ceea ce marchează începutul dominării Statului de către Biserică. Șamanul activa uneori ca preot sau chiar și ca preot-rege. Mai târziu, unele triburi au avut simultan șamani-vraci (proroci) de tip primitiv și șamani-preoți de tip apărut ulterior.

90:1.2 (986.5) Din moment ce în timpurile străvechi orice caracter anormal era atribuit posedării de către un spirit, orice anomalie

șocantă, mentală sau fizică, constituia o îndreptățire pentru a fi vraci. Mulți bărbați de soiul acesta erau epileptici și multe femei erau isterice; aceste două tipuri explică o bună parte din inspirația antică precum și posedarea de către spirite și de către demoni. Un mare număr dintre acești preoți, întru totul primitivi, aparțineau unei categorii care este de atunci denumită paranoică.

90:1.3 (987.1) Șamanii se poate să fi practicat înșelăciunea în problemele lor minore, însă, în marea lor majoritate, ei credeau că sunt posedați de spirite. Femeile capabile să cadă în transă sau într-o stare cataleptică au devenit puternice șamane; mai târziu, aceste femei au fost profetese și spirite-medium.. Transele lor cataleptice implicau în general pretinse comunicări cu spiritele morților. Multe femei șaman erau și dansatoare profesioniste.

90:1.4 (987.2) Însă nu toți șamanii se autoamăgeau; mulți erau escroci și abili. Când profesiunea lor s-a dezvoltat, novicilor li se pretindea o ucenicie de zece ani de aspre încercări și de renunțare pentru a se califica ca vraci. Șamanii instaurau un fel specifică de îmbrăcăminte și afectau o conduită misterioasă. Ei întrebuițau frecvent droguri pentru a provoca anumite stări fizice destinate să-i impresioneze și să-i inducă în eroare pe membrii tribului lor. Prestidigitația a fost considerată ca supranaturală de oamenii de rând, iar unii preoți vicleni au fost primii care au folosit ventrilocismul, vorbirea din abdomen. Mulți dintre șamanii antici descopereau din întâmplare hipnotismul; alții provocau autohipnoza privindu-și fix buricul perioade prelungite de timp.

90:1.5 (987.3)

Cu toate că mulți dintre ei recuseseră la aceste șiretlicuri și înșelăciuni, reputația lor, în calitate de clasă socială, contribuia până la urmă la aparenta lor reușită. Când un șaman eșua în ceea ce întreprindea, dacă nu putea prezenta un alibi plauzibil, el era demis sau omorât. Astfel, șamanii onești au pierit curând; numai comedianții șireți au supraviețuit.

90:1.6 (987.4)

Șamanismul a fost cel care a luat din mâinile celor bătrâni și ale celor tari conducerea treburilor tribului și a încredințat-o celor șireți, celor isteți și abili.

2. Practicile șamanice

90:2.1 (987.5)

Conjurarea spiritelor era o procedură foarte riguroasă și extrem de complicată, comparabilă cu ritualurile ecleziastice de astăzi, conduse într-o limbă arhaică. Rasa umană a căutat de timpuriu ajutorul suprauman, *revelația*; iar oamenii credeau că șamanii aveau efectiv revelații. Șamanii utilizau în munca lor marea putere a sugestiei, dar aceasta era invariabil o sugestie negativă; tehnica sugestiei pozitive nu a fost folosită decât foarte recent. La începutul dezvoltării profesiei lor, șamanii au început să se specializeze în domenii cum ar fi provocarea ploii, vindecarea bolilor și detectarea criminalilor. Cu toate acestea, vraciul șaman nu avea ca funcție principală să tămăduiască bolile, ci mai degrabă să cunoască și să controleze riscurile vieții.

90:2.2 (987.6) Străvechea magie neagră, atât religioasă cât și laică, era numită magie albă atunci când era practică de preoți, de proroci, de șamani sau de vraci. Adepții magiei negre erau calificați drept vrăjitori, vrăjitoare, magi, magicieni, fermecători, descântători, necromanți, exorciști și ghicitori. Cu timpul, toate aceste pretinse contacte cu lumea supranaturală au fost clasificate fie ca vrăjitorie fie ca șamanism.

90:2.3 (987.7) Vrăjitoria îngloba *magia* făcută de spiritele primitive, dezordonate și nerecunoscute. Șamanismul se referea la *miracolele* făcute de spiritele ordonate și de zeii recunoscuți de trib. Mai târziu, vrăjitorii au fost asociați diavolului, și scena era astfel pregătită pentru multe manifestări relativ recente de intoleranță religioasă. Vrăjitoria era o religie pentru multe triburi primitive.

90:2.4 (987.8) Șamanii credeau profund în misiunea hazardului pentru a revela voința spiritelor; ei trăgeau frecvent la sorți pentru a ajunge la o decizie. Exemplele de supraviețuiri moderne ale acestei predispoziții pentru tragerile la sorți se regăsesc nu numai în numeroasele jocuri de noroc, ci și în binecunoscutele 'numărători' rimate la jocuri. Cândva, persoana eliminată prin numărare trebuia să moară; astăzi ea e pur și simplu cea care „*va fi*” în jocurile copilărești. Ceea ce era o problemă serioasă pentru primitivi, a supraviețuit ca joacă pentru copiii moderni.

90:2.5 (988.1) Vracii aveau mare încredere în semne și în prevestiri precum: „Dacă auzi un fâșâit în vârful duzilor, atunci să te grăbești să acționezi”. Foarte de timpuriu în istoria rasei, șamanii și-au întors atenția către stele. În lumea întreagă s-a crezut în astrologia

primitivă, și ea a fost practică. Interpretarea viselor a fost și ea răspândită. Toate acestea au fost curând urmate de apariția șamanilor temperamentale care se declarau capabili de a comunica cu spiritele celor morți.

90:2.6 (988.2) Cu toate că originea lor este antică, aducătorii de ploaie, șamanii vremii, au subzistat până astăzi de-a lungul vremurilor. O secetă severă semnifica moartea pentru agricultorii primitivi; magia antică s-a ocupat mult de controlul vremii. Oamenii vremii mai fac încă din ploaie și din vremea bună tema comună a conversațiilor. Populațiile antice credeau toate în puterea șamanului de a aduce ploaia, dar ele aveau obiceiul de a-l ucide dacă nu reușea, dacă nu venea cu o scuză plauzibilă pentru a da socoteală de eșecul său.

90:2.7 (988.3) Astrologii au fost de nenumărate ori surghiuniți de Cezari, dar ei au revenit invariabil din cauza credinței populare în puterile lor. Ei nu puteau fi izgoniți și, chiar și în cel de-al șaisprezecelea secol al erei creștine, administratorii Bisericilor și ai Statelor occidentale protejau astrologia. Mii de persoane presupuse inteligente încă mai cred că se poate să te naști sub dominația unei stele cu noroc sau cu ghinion, și că juxtapunerea corpurilor cerești determină rezultatul a diverse aventuri terestre. Prezicătorii de noroc mai au încă o clientelă de creduli.

90:2.8 (988.4) Grecii credeau în eficacitatea sfatului oracolelor, chinezii întrebuințau magia pentru a se proteja de demoni, iar șamanismul a înflorit în India și încă mai persistă deschis în Asia centrală. Într-o mare parte a lumii, practica lui nu a fost abandonată decât foarte recent.

90:2.9 (988.5) Din când în când, își fac apariția adevărați profeți și învățători care să denunțe și să demaște șamanismul. Chiar și oamenii roșii pe cale de dispariție au avut un om de acest ordin în cursul secolului din urmă, Tenskwatawa shawnianul, care a prezis eclipsa de soare din 1808 și a denunțat viciile oamenilor albi. Mulți adevărați învățători s-au ivit printre diversele triburi și rase în cursul lungilor epoci ale istoriei evolutive. Ei vor continua mereu să apară pentru a-i provoca pe șamanii și pe preoții oricărei epoci, care se opun educației generale și care încearcă să contracareze progresul științific.

90:2.10 (988.6) În multe feluri și prin diferite metode sinuoase, șamanii de altădată și-au stabilit reputația de voci ale lui Dumnezeu și de ocrotitori ai providenței. Ei stropeau cu apă pe nou-născuți și le confereau nume; ei făceau circumcizia masculilor. Ei prezidau toate ceremoniile de înhumare și anunțau cum se cuvine sosirea cu bine a celor morți pe tărâmul spiritelor.

90:2.11 (988.7) Preoții și vracii șamani deveneau adesea foarte bogați prin cumulul diverselor lor onorarii care, în aparență, erau ofrande pentru spirite. Nu era rar ca un șaman să acapareze practic toată averea materială a tribului său. La moartea unui om bogat, se avea obiceiul de a se diviza moștenirea sa în părți egale: una pentru șaman și alta pentru vreun proiect public sau pentru vreo operă de caritate. Această practică mai prevalează încă în unele părți ale Tibetului, unde jumătate din populația masculină aparține acestei clase de neproducători.

90:2.12 (989.1) Șamanii se îmbrăcau bine și aveau în general un anumit număr de neveste. Ei au fost aristocrația originară, scutită de toate restricțiile tribale. Mintea și morala lor erau adesea de rang inferior. Ei își suprimau adesea rivalii prin denunțarea lor ca vrăjitori sau magicieni și se ridicau la asemenea poziții de influență și de putere încât puteau frecvent să-i domine pe șefi și pe regi.

90:2.13 (989.2) Oamenii primitivi considerau șamanul ca un rău necesar; ei se temeau de el, fără a-l iubi câtuși de puțin. Ei respectau știința; ei onorau și recompensau înțelepciunea. Șamanii erau adesea șarlatani, dar venerarea șamanismului ilustrează bine prima acordată înțelepciunii în evoluția rasei.

3. Teoria șamanică a bolii și a morții

90:3.1 (989.3) Din moment ce omul antichității considera că el însuși și mediul său înconjurător material erau direct sensibile la capriciile fantomelor și la fanteziile spiritelor, este foarte natural ca religia sa să fie atât de exclusiv ocupată cu treburile materiale. Omul modern atacă direct problemele sale materiale; el recunoaște că materia este docilă față de manipulările inteligente ale minții. Omul primitiv dorea de asemenea să modifice, și chiar să controleze, viața și energiile domeniilor fizice, dar comprehensiunea lui limitată a cosmosului l-a determinat să creadă că fantomele, spiritele și zeii se ocupau personal și imediat cu controlul detaliat al vieții și al

materiei. El își orienta deci logic eforturile de a câștiga favoarea și sprijinul acestor agenți supraumani.

90:3.2 (989.4) Văzută în această lumină, o mare parte a elementelor inexplicabile și iraționale ale cultelor antice devin comprehensibile. Ceremoniile de cult erau tentativele oamenilor primitivi pentru a controla lumea materială în care se găseau. Iar o bună parte din eforturile lor căuta să prelungească viața și să asigure sănătatea. Or, toate bolile și moartea însăși au fost la origine considerate ca fenomene cauzate de către spirite; era deci inevitabil ca șamanii, în timp ce activau ca vraci și ca preoți, să fi lucrat, de asemenea, ca medici și ca chirurghi.

90:3.3 (989.5) Minte primitivă se poate să fie handicapată de lipsa de fapte constante, dar, în ciuda a toate astea, ea rămâne logică. Când oamenii chibzuiți observă boala și moartea, ei încearcă să determine cauzele acestor calamități, și, conform cu înțelegerea lor, șamanii și savanții au propus următoarele teorii în legătură cu nenorocirile lor:

90:3.4 (989.6) 1. *Fantomele-influențe directe ale spiritelor.* Prima ipoteză avansată pentru a explica boala și moartea a fost că spiritele cauzau bolile, atrăgând sufletul afară din trup; dacă sufletul nu reușea să revină, rezulta moartea. Anticii se temeau atât de mult de acțiunea răuvoitoare a fantomelor aducătoare de boli, încât îi abandonau adesea pe indivizii purtători de boală, fără ca măcar să le lase de mâncat și de băut. Independent de premisele lor eronate,

aceste credințe izolau în mod eficient indivizii bolnavi și împiedicau răspândirea bolilor contagioase.

90:3.5 (989.7) 2. *Violența-cauze evidente.* Cauzele unor accidente și decese erau atât de ușor de identificat încât au fost devreme înlăturate din categoria activităților fantomelor. Rezultatele fatale și rănille care veneau cu războiul, luptele cu animalele și alți factori ușor de identificat, au fost considerate ca evenimente naturale. Cu toate acestea, s-a crezut multă vreme că spiritele rămâneau responsabile de întârzierile în vindecări și de infectările rănilor chiar și datorate unor cauze 'naturale'. Dacă nu se putea descoperi nici un agent observabil, spiritele fantomă erau încă făcute responsabile de boală sau de moarte.

90:3.6 (990.1) Astăzi, în Africa și în alte locuri, se pot găsi popoare primitive careucid pe cineva de fiecare dată când se produce o moarte neviolentă. Vracii lor îi indicau pe cei vinovați. Dacă o mamă murea când năștea, copilul era imediat strangulat - o viață pentru o viață.

90:3.7 (990.2) 3. *Magia-influența dușmanilor.* Se credea despre multe boli că erau cauzate de vrăji, de acțiunea deochiului și de arcul cu săgeată magică. Într-o anumită epocă, era realmente riscant să arăți pe cineva cu degetul; încă se consideră a fi un gest necuviincios. În cazurile de boală și de moarte obscure, anticii făceau o anchetă oficială, disecau corpul, se opreau la o oarecare descoperire și decideau că ea era cauza morții; altminteri, ea s-ar fi atribuit

vrăjitoriei și ar fi trebuit astfel executată vrăjitoarea răspunzătoare. Aceste străvechi anchete judiciare au salvat viața multora dintre presupusele vrăjitoare. În unele triburi, se credea că un om putea muri ca rezultat al propriei lui vrăjitorii, caz în care nu era acuzat nimenea.

90:3.8 (990.3) 4. *Păcatul-pedeapsa pentru a fi violat un tabu.* Într-o epocă relativ recentă, s-a crezut că boala era o sancționare a păcatului, personal sau rasial. La popoarele care traversează acest nivel de evoluție, prevalează teoria că nimeni nu poate fi lovit de boală decât dacă a violat un tabuu. O formă tipică a acestei credințe constă în a considera boala și suferința ca fiind „săgețile Atot-Puternicului din interiorul lor”. Chinezii și mesopotamienii au considerat multă vreme bolile ca rezultat al activității demonilor răi, deși caldeenii, la rândul lor, priviseră stelele ca pe o cauză a suferinței. Această teorie a bolii ca o consecință a mâniei divine prevalează încă printre numeroase colectivități urantiene civilizate repute.

90:3.9 (990.4) 5. *Cauzele naturale.* Omenirii ia trebuit mult timp până să învețe secretele materiale ale relațiilor de la cauză la efect în domeniile fizice ale energiei, ale materiei și ale vieții. Grecii antici, după ce au păstrat tradițiile învățăturilor lui Adamson, au fost printre primii care să recunoască că orice boală rezulta din cauze naturale. Încet, dar sigur, dezvoltarea unei ere științifice a distrus teoriile milenare ale oamenilor asupra bolii și ale morții. Febra a fost

una dintre primele indispoziții scoase din categoria dezordinilor supranaturale; era științei a sfârșit progresiv cătușele ignoranței care au încătușat atâta vreme mintea omenească. Înțelegerea bătrâneții și a contagiunii a înlăturat treptat din mintea oamenilor frica de fantome, de spirite și de zei, socotiți ca autori ai mizeriei umane și a suferințelor muritorilor.

90:3.10 (990.5) Evoluția ajunge infailibil la sfârșiturile ei: ea impregnează omul cu frica superstițioasă de necunoscut și cu teama de invizibil, care reprezintă eșafodajul pentru atingerea conceptului de Dumnezeu. Apoi, după ce s-a constatat nașterea unei comprehensiuni elevate a Deității prin acțiunea coordonată a revelației, aceeași tehnică de evoluție a pus inevitabil în mișcare forțele gândirii, care vor distruge inexorabil eșafodajul a cărui misiune este îndeplinită.

4. Medicina în timpul șamanilor

90:4.1 (990.6) Întreaga viață a anticilor era axată pe profilaxie; religia lor era, într-o mare măsură, o tehnică de prevenire a bolilor. Și indiferent de eroarea teoriilor lor, ei erau sinceri în punerea lor în aplicare. Ei aveau o credință nelimitată în metodele lor de tratament, iar acest unic factor este deja, prin el însuși, un puternic remediu.

90:4.2 (991.1) Credința cerută pentru a te reface cu ajutorul îngrijirilor prostești ale unuia dintre acești antici șamani nu era, la urma urmei, diferită din punct de vedere material de aceea de care este nevoie astăzi pentru a se face o vindecare de către unul dintre succesorii lor lansat în tratamentul neștiințific al bolilor.

90:4.3 (991.2) Triburile cele mai primitive se temeau mult de boli; timp de îndelungate epoci, ele au fost evitate cu prudență, neglijate în mod rușinos. Umanitarismul a făcut un mare pas înainte atunci când evoluția profesiei de șaman a produs preoți și vraci care să consimtă să trateze bolile. A devenit pe atunci ceva obișnuit faptul ca întregul clan să se îmbulzească în camera bolnavului, pentru a ajuta șamanul să alunge, prin urlete, fantoma bolii. Nu era rar ca șamanul care punea diagnosticul să fie o femeie, în timp ce un bărbat administra tratamentul. Metoda obișnuită de a diagnostica bolile consta în examinarea măruntaielor unui animal.

90:4.4 (991.3) Boala se trata prin incantații, prin țipete, prin pase cu mâinile, prin suflare asupra pacient, precum și prin utilizarea a numeroase alte tehnici. Mai târziu, s-a recurs la dormitul în temple, pe durata căruia se presupunea că avea loc vindecarea, și acest obicei s-a generalizat. Vracii au sfârșit prin a încerca veritabile operații chirurgicale pe durata somnului în templu. Trepanația cu un soi de burghiu, pentru a permite fuga unui spirit care pricinaia durerea de cap, a fost una dintre primele operații. Șamanii au învățat să trateze fracturile și luxațiile, să deschidă furunculii și abcesele; șamanele au devenit moașe pricepute.

90:4.5 (991.4)

O metodă curentă de tratament constă în a freca ceva magic de un punct infectat sau pătat de pe corp, în a arunca farmecul, și în a presupune că s-a obținut o vindecare. Dacă din întâmplare cineva lua farmecul aruncat, se credea că acela dobândea imediat infecția sau pata. A fost nevoie de mult timp pentru a se introduce plantele medicinale și alte medicamente adevărate. Masajul s-a dezvoltat, în asociere cu incantațiile, pentru a alunga spiritul din corp prin frecare; el a fost precedat de eforturi de a introduce medicamentele prin fricționare, asemănătoare tentativelor moderne de a se face să pătrundă linimentele. S-a crezut că aplicând ventuze, sugând părțile afectate și practicând luarea de sânge, se contribuia în mod util la debarasarea de un spirit generator de boli.

90:4.6 (991.5)

Apa era un puternic fetiș; ea a fost prin urmare folosită în tratarea unui mare număr de boli. Multă vreme s-a crezut că spiritul care cauza boala putea fi eliminat prin transpirație. Se acorda mult credit băilor de aburi. Stațiunile de tratament primitive au înflorit în jurul izvoarelor termale naturale. Primitivii au descoperit rolul căldurii în alinarea suferinței; ei utilizau razele de soare, organele de animale proaspăt ucise, argila caldă, pietrele încălzite; multe dintre aceste metode mai sunt încă folosite astăzi. Omul s-a străduit să influențeze spiritele practicând ritmurile; tam-tamurile au fost universal folosite.

90:4.7 (991.6)

La anumite popoare, s-a crezut că boala era o conspirație răutăcioasă între spirite și animale. Aceasta a dat naștere credinței că exista un remediu vegetal binefăcător pentru fiecare boală cauzată de un animal. Oamenii roșii erau cu precădere devotați teoriei plantelor

ca remedii universale; ei lăsaau întotdeauna să cadă o picătură de sânge în gaura lăsată de rădăcini atunci când se smulgea planta.

90:4.8 (991.7) Se utilizau adesea postul, regimurile și revulsivii ca măsuri curative. Secrețiile umane, fiind clar magice, se bucurau de o înaltă considerație; sângele și urina figurau așadar printre primele medicamente, și li s-au adăugat în curând rădăcini și diverse săruri. Șamanii credeau că spiritele de boală puteau fi alungate de medicamente cu mirosuri respingătoare și cu gusturi grețoase. Purgația a devenit foarte devreme un tratament obișnuit, iar valoarea unor substanțe cum ar fi cacaoa și chinina brute a reprezentat una din primele descoperiri farmaceutice.

90:4.9 (992.1) Grecii au fost primii care să stabilească niște metode cu adevărat raționale pentru îngrijirea bolnavilor. Grecii și egiptenii își extrăgeau cunoștințele lor medicale de la locuitorii văii Eufratului. Uleiul și vinul au fost folosite foarte de timpuriu pentru pansarea rănilor. Sumerienii utilizau uleiul de ricin și opiumul. Multe dintre aceste remedii secrete străvechi și eficace și-au pierdut virtutea când au fost cunoscute; secretul a fost întotdeauna esențial pentru practicarea cu succes a fraudei și a superstiției. Numai faptele și adevărul caută lumina deplină a înțelegerii și se bucură de claritatea și de iluminarea aduse de cercetarea științifică.

5. Preoții și ritualurile

90:5.1 (992.2)

Esența ritualului este perfecțiunea îndeplinirii lui; printre sălbatici, el a trebuit să fie practicat cu o precizie perfectă. Ceremonia nu are putere coercitivă asupra spiritelor decât dacă a fost celebrată corect. Dacă ritualul este defectuos, el nu face decât să stârnească mânia și resentimentul zeilor. Deci, din moment ce mintea evolua lent, oamenii și-au închipuit că *tehnica ritualului* era factorul decisiv al eficienței lui, era inevitabil ca șamanii primitivi să se transforme mai devreme sau mai târziu într-o preoție pregătită să dirijeze practica meticuloasă a ritualului. Și astfel, timp de zeci de mii de ani, interminabilele ritualuri au devenit niște piedici pentru societate și un blestem pentru civilizație, o povară intolerabilă pentru toate faptele vieții, pentru toate întreprinderile rasiale.

90:5.2 (992.3)

Ritualul este tehnica de sanctificare a obiceiului; ritualul creează și perpetuează miturile și contribuie, de asemenea, la păstrarea obiceiurilor sociale și religioase. Mai mult, ritualul însuși a fost creat de mituri. Ritualurile începeau adesea prin a fi sociale, devenind apoi economice și sfârșind prin a dobândi sanctitatea și demnitatea ceremoniilor religioase. Practica ritualului poate fi personală sau colectivă - sau de ambele feluri - după cum s-a văzut ca exemplu în rugăciune, în dans și în reprezentațiile dramatice.

90:5.3 (992.4)

Cuvintele au devenit parte din ritual, după cum o arată uzul de termeni precum amin și selah. Obiceiul de a înjura, de a blestema, reprezintă o degradare a străvechii repetări rituale de nume sacre. Pelerinajele la sanctuare sunt un ritual foarte vechi. Ritualurile au devenit apoi un ceremonial riguros de purificare, de curățare și de sanctificare. Ceremoniile de inițiere din societățile

secrete ale triburilor primitive erau în realitate un rit religios grosolan. Tehnica de adorare a cultelor antice de mistere era pur și simplu o lungă executare de ritualuri religioase acumulate. Ritualul a sfârșit prin a conduce tipurile moderne de ceremonii sociale și de culte religioase, slujbele înglobând rugăciuni, cântece, versete și alte devoțiuni spirituale individuale și colective.

90:5.4 (992.5) Preoții au evoluat de la șamani, trecând prin stadiile de oracole, de ghicitori, de cântăreți, de dansatori, de aducători de ploaie și de vreme bună, de păzitori de relicve, de îngrijitori de temple și de prezicători de evenimente, pentru a ajunge la statutul de administratori efectivi de cult religios. Sarcina lor a devenit în cele din urmă ereditară, și s-a creat o castă ecleziastică permanentă.

90:5.5 (992.6) Pe măsură ce religia a evoluat, preoții au început să se specializeze conform talentelor lor înnăscute sau înclinațiilor lor speciale. Unii deveneau cântăreți, alții rostitori de rugăciuni, iar alții sacrificatori; mai târziu, au apărut oratorii - predicatorii. Când religia a devenit o instituție, acești preoți au pretins că 'dețin cheile cerurilor'.

90:5.6 (992.7) Preoții au căutat întotdeauna să impresioneze oamenii din popor și să le inspire o teamă respectuoasă, conducând ritualul religios într-o limbă moartă și făcând diverse pase magice pentru a-i deruta pe cei fideli, astfel încât să-și pună în valoare propria lor pietate și autoritate. Marea primejdie, în toate acestea, este că ritualul tinde să devină un substitut al religiei.

90:5.7 (993.1) Preoția a contribuit întotdeauna la întârzierea dezvoltării științei și la împiedicarea progresului spiritual, dar ele au contribuit la stabilizarea civilizației și la înălțarea anumitor aspecte ale culturii. Însă mulți preoți moderni au încetat să mai activeze ca conducători ai ritualului de adorare a lui Dumnezeu și și-au îndreptat atenția spre teologie - încercarea de a-l defini pe Dumnezeu.

90:5.8 (993.2) Nu se poate tăgădui faptul că preoții au fost o piatră de moară atârnată de gâtul raselor, dar adevărații conducători religioși au avut o valoare inestimabilă în indicarea căii spre realitățile mai înalte și mai bune.

90:5.9 (993.3) [Prezentat de un Melchizedek din Nebadon]